

การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมอช้างชาวกูยจังหวัดสุรินทร์

สุนิสา ชมอินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN 974-671-349-3

**Communication For Identity Construction of Kui's Mahout,
Surin Province**

Sunisa Chomin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Communication Arts

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2006

ISBN 974 - 671 - 349 - 3

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร. อัสวิน เนตรโพธิ์ แก้วเป็นอย่างสูงที่ได้เมตตาดูแลและเอาใจใส่ในการให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมาจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณท่าน ศ.สุกัญญา สดขรรค์ทศ ประธานกรรมการ รศ.อรทัย ศรีสันติสุข กรรมการ และผศ. ดร.อุษา บั๊กกินส์ กรรมการที่กรุณาชี้แนะและให้คำแนะนำทางวิชาการเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่ให้การต้อนรับและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ได้แก่กลุ่มของหมอช้างมีคุณตามาก สุขศรี และคุณดาหมีว ศาลางามที่ได้ให้ความรู้ในเรื่องประสบการณ์การคล้องช้าง และขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มหมอช้างทุก ๆ ท่านที่ให้ความรู้และความร่วมมือด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณกลุ่มผู้ที่สนับสนุนหมอช้างชาวกูยได้แก่ นายธงชัย มุ่งเจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ นายกฤตพล ศาลางาม นักบริหารงานทั่วไป 6 นายปริชา ร่วมพัฒนา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระโพ นายประกิต กลางพัฒนากำนันหมู่บ้านตากกลาง นายวรวิทย์ ลิ้มศิริปลัดอำเภอท่าตูม และนายสุมิตร ปริษานนท์กุลอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านตากกลาง ทุก ๆ ท่านที่ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยชิ้นนี้

ผู้ที่อยู่เบื้องหลังการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณครอบครัวที่อบอุ่นมี คุณพ่อสมโภชน์ และคุณแม่สมจิตร ชมอินทร์ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและสนับสนุนการทำวิจัยมาโดยตลอด ขอบคุณน้องแบงค์น้องชายที่น่ารักที่คอยช่วยหาข้อมูล ขอบคุณพี่จิ้นที่ช่วยขับรถพาไปเก็บข้อมูลและคอยเตือนสติให้ตั้งใจทำงานเสมอมา ขอบคุณตุ๊กตาและเก๋ที่ให้กำลังใจยามท้อแท้ และเพื่อน ๆ ทุกคนซึ่งเปรียบเสมือนกัลยาณมิตรที่คอยให้กำลังใจจนสามารถผ่านพ้นอุปสรรคทุกประการมาได้

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบุพการี ครู อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้การศึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดีมาตลอด ผู้วิจัยขอขอบความดีนี้ให้กับผู้มีพระคุณทุกท่าน ส่วนข้อผิดพลาดต่าง ๆ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สุนิสา ชมอินทร์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ปัญหาคำถามวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 นิยามศัพท์.....	5
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดวัฒนธรรม.....	8
2.2 แนวคิดโลกาภิวัตน์.....	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์.....	20
2.4 แนวคิดการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม.....	24
2.5 การสื่อสารระหว่างบุคคล.....	26
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	35
3.1 ขอบเขตของการวิจัย.....	35
3.2 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย.....	35
3.3 เครื่องมือวิจัยภาคสนาม.....	39
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
3.5 การสังเกตการณ์.....	40
3.6 วิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.7 การนำเสนอผลงานวิจัย.....	42
4. ผลของการวิจัย.....	43
4.1 ตอนที่ 1 รูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมอช้างชาวกูยจังหวัดสุรินทร์.....	44
4.2 ตอนที่ 2 การให้ความหมายและคุณค่าเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของหมอช้างชาวกูยจังหวัดสุรินทร์ในยุคโลกาภิวัตน์.....	65
4.3 ตอนที่ 3 วิธีการถ่ายทอดอัตลักษณ์ของหมอช้างชาวกูยจังหวัดสุรินทร์ในยุคโลกาภิวัตน์.....	70
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	80
5.2 อภิปรายผล.....	85
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	87
5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	87
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก. แนวคำถามในการสัมภาษณ์.....	92
ภาคผนวก ข. ภาพเกี่ยวกับหมอช้าง.....	97
ภาคผนวก ค. ข้อมูลเกี่ยวกับหมอช้าง.....	102
ภาคผนวก ง. ข้อมูลเกี่ยวกับงานช้างจังหวัดสุรินทร์.....	115
ประวัติผู้เขียน.....	120